

Oświadczenie Rządowe

z dnia 24 lutego 1923 r.

w przedmiocie Regulaminu o postępowaniu Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska.

W myśl paragr. 2 p. 1 art. 596 Polsko-Niemieckiej Konwencji Górnośląskiej, zawartej w Genewie dnia 15 maja 1922 roku, (Dz. U. R. P. z 1922 roku, № 44, poz. 371 załącznik) — podaje się niniejszem do wiadomości, że na podstawie paragrafu 1, art. 596 pomienionej Konwencji ułożony został Regulamin o postępowaniu Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska o brzmieniu następującem:

R E G U L A M I N**o postępowaniu Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska.**

(W wykonaniu Konwencji polsko-niemieckiej z dnia 15 maja 1922 r.).

CZĘŚĆ I.**Postępowanie przed Komisją Mieszaną.****Artykuł 1.**

Komisja Mieszana ma siedzibę w Katowicach.

Artykuł 2.

O ile nic odmiennego nie postanowiono, Komisja Mieszana rozpatruje sprawy tylko na wniosek jednego z przedstawicieli państwa.

Artykuł 3.

1. Postępowanie rozpoczyna się zawsze przez wręczenie podania piśmiennego w języku polskim lub niemieckim.

2. Podanie winno zawierać ściśle określony wniosek.

3. Pozatem podanie winno zawierać:

- a) szczegółowe podanie faktów, na których wniosek się opiera;
- b) podanie dowodów;
- c) powołanie postanowień Konwencji, na których wniosek się opiera.

Artykuł 4.

1. Prezydent bada, czy podanie odpowiada powyższym warunkom i czy pochodzi od osoby kompetentnej.

2. Jeżeli podanie nie odpowiada warunkom ust. 1 i 2 art. 3, Prezydent może je odrzucić, jako nienadające się do rozpatrywania. Prezydent może także oznaczyć czas dla uchylenia błędów i po bezskutecznym upływie tego czasu odrzucić podanie jako nienadające się do rozpatrywania.

3. Jeżeli podanie nie odpowiada warunkom ust. 3 art. 3, Prezydent może oznaczyć czas, w ciągu którego braki mają być uzupełnione. Prezydent może po bezskutecznym upływie tego czasu odrzucić podanie jako nienadające się do rozpatrywania.

Artykuł 5.

Prezydent bada, czy przed odwołaniem się do Komisji Mieszanej zwrócono się, stosownie do postanowień Konwencji, do Komisji rozjemczych i polubownych lub do innych organów pośredniczących, przewidzianych w Konwencji, lub do sądów i władz krajowych, o ile te są w pierwszej linii kompetentne. O ile się temu nie stało zadość, Prezydent odrzuca podanie jako nienadające się do rozpatrywania.

Artykuł 6.

1. Jeżeli podanie nadaje się do rozpatrywania, Prezydent wyznacza bezzwłocznie referenta i koreferenta.

2. Referentem winien być obywatel tego państwa, z którego pochodzi wnioskodawca, koreferentem obywatel drugiego państwa.

Artykuł 7.

1. Prezydent oznacza czas, w ciągu którego wnieść się winno odpowiedź na podanie, replikę i duplikę.

2. Prezydent może udzielić zwłokę czasu usprawiedliwioną przez okoliczności.

3. Strony wnoszą do Komisji po 8 odpisów swych podań i załączników i wszelkich dokumentów.

Artykuł 8.

1. Jeżeli stronami są oba państwa, może przedstawiciel państwa cofnąć wniosek, zanim podanie zostało doręczone przedstawicielowi drugiego państwa. Po doręczeniu podania może je cofnąć tylko za zgodą przedstawiciela drugiego państwa.

2. We wszystkich innych wypadkach może wniosek być każdego czasu cofnięty.

Artykuł 9.

1. Wszystkie podania i doniesienia wystosowane do Komisji Mieszanej winne być sporządzone w języku polskim lub niemieckim. Odpowiedź będzie dana w tym języku, w którym podanie napisane, chyba że osoba, od której podanie wpłynęło, tego się zrzeknie. Zresztą wszelkie pisma, zawiadomienia, doręczenia, wezwania i t. d., przeznaczone dla władz polskich lub do Polski, winne być redagowane w języku polskim, a wszelkie pisma, zawiadomienia, doręczenia, wezwania i t. d., przeznaczone dla władz niemieckich lub do Niemiec, w języku niemieckim.

2. Komisja może do wszystkich swych doniesień i wygotowań dołączyć tłumaczenie na język drugi.

Artykuł 10.

Wszelkie doręczenia uskutecznią się na wniosek Prezydenta i to za pośrednictwem przedstawi-

ciela państwa kraju, w którym mają być uskutecznione. Przepisy o postępowaniu cywilnym, które obowiązują w miejscu doręczenia, będą stosowane.

Artykuł 11.

1. Strony są zobowiązane wnieść piśmiennie do Komisji swe wnioski, twierdzenia, dowody, jak też odpowiedzi na wszystkie twierdzenia strony przeciwnej.

2. Twierdzenia, którym się wyraźnie nie zaprzecza, uchodzą jako uznane, o ile zamiar zaprzeczenia im nie wynika z innych wywodów stron.

Artykuł 12.

Jeżeli wniesione pisma są niewyczerpujące lub niejasne, Komisja może zażądać piśmiennych, uzupełniających oświadczeń. Komisja może także przy rozprawie ustnej stawiać stronom pytania w celu wyjaśnienia stanu rzeczy. Odpowiedzi musi się dokładnie zaprotokulować.

Artykuł 13.

Komisja rozstrzyga według własnego uznania, czy i jak daleko uwzględnić należy fakty, dowody i zaprzeczenia, o których nie wspomniano w pismach procesowych.

Artykuł 14.

Komisja przeprowadza dowody, które uważa za potrzebne w czasie uznanym za stosowny.

Artykuł 15.

1. Komisja może z urzędu albo na wniosek stron zarządzić przeprowadzenie wszelkich dowodów, jakie uważa za potrzebne.

2. Na obszarze plebiscytowym Komisja może przeprowadzać potrzebne dowody albo sama albo przez wyznaczonego w tym celu członka z jej łona, albo za pośrednictwem kompetentnego przedstawiciela państwa. W celu przeprowadzenia potrzebnych dowodów poza obszarem plebiscytowym, Prezydent winien zwrócić się do przedstawiciela państwa, by właściwe władze krajowe dowody podniosły.

3. Zawezwanie świadków i rzeczoznawców przez Komisje do miejscowości na obszarze plebiscytowym ma znaczenie listu żelaznego.

4. Przesłuchanie świadków i rzeczoznawców, w szczególności rota przysięgi, stosują się do przepisów procedury cywilnej, obowiązującej w kraju, w którym się przesłuchanie odbywa. Złożenie fałszywej przysięgi lub fałszywego zaręczenia, zastępującego przysięgę, będą karane przez układające się strony, tak, jak gdyby przestępstwo popełnione zostało przed własnymi władzami.

5. Wszystkie władze niemieckie i polskie zobowiązane są do udzielenia Komisji Mieszanej pomocy prawnej bezpłatnie. Wszelkie koszty i wydatki, do ściągnięcia których władze krajowe są uprawnione, przekazuje się bezpośrednio na rachunek Komisji Mieszanej. W każdym razie wydatki, spowodowane zasięgnięciem opinii, zwróci Komisja Mieszana władzy krajowej.

Artykuł 16.

1. Kary porządkowe za niestawiennictwo lub nieposłuszeństwo, jakoteż z powodu nieusprawiedliwionego odmówienia świadectwa lub przysięgi, nałoży się podług przepisów ustawy o ustroju sądownictwa i ustaw o postępowaniu cywilnem tego państwa, którego obywatelem jest osoba, mająca być ukarana.

2. Rzeczone kary porządkowe wymierzy na wniosek Komisji Mieszanej Amtsgericht lub Sąd Powiatowy miejsca pobytu danej osoby. Sądy te będą stosowały zwykłą procedurę.

3. Grzywny zatrzymuje państwo, które je ściągnęło.

Artykuł 17.

1. Komisji przysługuje prawo, zwrócić się o uzasadnione opinie do Trybunału Rozjemczegó, jakoteż do sądów i władz administracyjnych na polskiej i niemieckiej części obszaru plebiscytowego.

2. Władze administracyjne są zobowiązane założyć uczynić żądaniu Komisji.

Artykuł 18.

1. Komisja może w każdym stadium postępowania jednogłośnie powierzyć rozstrzygnięcie kwestji natury technicznej lub rachunkowej jednemu lub kilku wyznaczonym ekspertom.

2. Orzeczenia wyznaczonych ekspertów winny być przedłożone Komisji, która bez rozprawy stwierdza, czy nie zawierają błędów prawnych, dotyczących postanowień Konwencji. Jeżeli nie znajdzie się błąd prawny lub inny rażący błąd, Komisja Mieszana orzeczenie zatwierdza. W przeciwnym razie Komisja Mieszana może albo zwrócić sprawę wyznaczonym ekspertom, aby orzeczenie swę zmienili, albo sama rozstrzygnąć spór, uchylając orzeczenie ekspertów.

Artykuł 19.

Każdego z przedstawicieli państw przy Komisji uznaje się za upelnomocnionego do zastępowania swego państwa we wszystkich zachodzących kwestjach. Inni przedstawiciele stron winni przedłożyć pełnomocnictwo.

Artykuł 20.

1. Z wyjątkiem odmiennych przepisów Konwencji, Komisja obraduje i postanawia w pełnym składzie.

2. Komisja postanawia większością głosów.

3. Komisja może wyjątkowo w wypadku pilnym, chociażby to w Konwencji nie było przewidziane, obradować i postanawiać, jeżeli Prezydent i przynajmniej jeden niemiecki i jeden polski członek są obecni na posiedzeniu i jeżeli uchwała powzięta zostaje jednomyślnie.

Artykuł 21.

Komisja bada swą kompetencję z urzędu i może, w każdym stadium postępowania, po wysłuchaniu stron o kompetencji decydować.

Artykuł 22.

Prezydent wyznacza termin do ustnej rozprawy po zadecydowaniu, że piśmienne postępowanie jest ukończane.

Artykuł 23.

1. Komisja stwierdza na podstawie rozprawy ustnej, czy wnioski sformułowane w podaniu są w całości lub częściowo uzasadnione. Do rozpraw ustnych należy wezwać przedstawicieli stron. Także świadków i rzeczoznawców można wezwać do rozprawy ustnej.

2. Rozprawa ustna nie jest jawną.

3. Rozprawie ustnej przewodniczy Prezydent. Jeżeli w sprawie przewodnictwa rozprawy wyłaniają się kwestje sporne, rozstrzyga o tem Komisja.

Artykuł 24.

Celem rozprawy ustnej jest, usunąć niejasność pism procesowych i wyjaśnić kwestje prawne.

Artykuł 25.

Prezydent posługuje się językiem, którym władza, inne osoby urzędowe posługują się językiem polskim lub niemieckim.

Artykuł 26.

Osoby bez charakteru urzędowego posługują się przy rozprawie językiem niemieckim lub polskim, chyba że żadnym z obu języków nie władają.

Artykuł 27.

Oświadczenia, wnioski, uchwały i rozstrzygnięcia winny być tłumaczone na język polski lub niemiecki a w danym razie na oba języki.

Artykuł 28.

Tłumaczenie odbywa się przez Prezydenta lub przez jednego z członków Komisji, a w danym razie przez tłumacza.

Artykuł 29.

Po zamknięciu rozprawy ustnej odbywa się obrada w łonie Komisji.

Artykuł 30.

Protokół prowadzi się w języku polskim i niemieckim.

Artykuł 31.

Jeżeli się strony lub jedna z nich nie stawia, Komisja może powziąć uchwałę lub ją odroczyć.

Artykuł 32.

Komisja ocenia wszelkie dowody podług dowolnego uznania.

Artykuł 33.

Komisja może na wniosek jednego z przedstawicieli państwa lub jednej ze stron, wydawać tym-

czasowe rezolucje i orzeczenia w wypadkach, w których będzie to uważała za właściwe. W szczególności stosuje się to, jeżeli wykazane zostało, że dany środek jest bezzwłocznie potrzebny dla zabezpieczenia zagrożonego prawa lub dla uniknięcia doniosłej szkody.

Artykuł 34.

1. Jeżeli rezolucja Komisji zależna jest od interpretacji art. 256-go Traktatu Wersalskiego, należy postępowanie zawiesić.

2. Komisja jest uprawniona także w innych wypadkach do zawieszenia postępowania, jeżeli przerwa ta uchodzi za celową i stosowną, aby później postępowanie wszcząć na nowo.

Artykuł 35.

Rezolucje doręczone będą stronom w wygotowaniu podpisanym przez Prezydenta i generalnego sekretarza.

Artykuł 36.

Przedstawiciele państwa donoszą Komisji o środkach powziętych przez rządy, aby rezolucjom Komisji zadośćuczynić.

Artykuł 37.

1. Przy interpretacji i stosowaniu tego regulaminu winny być wykonane w pierwszym rzędzie postanowienia Konwencji. O ile ani Konwencja ani regulamin nie przewidują odpowiedniego przepisu, rozstrzyga Komisja stosując zasadę, którą uważa za sprawiedliwą i stosowną i odpowiadającą sprawie.

2. Komisja może zrobić wyjątek z postanowień tego regulaminu ze względu na szczególny charakter danego wypadku albo ze względów sprawiedliwości i słuszności.

CZEŚĆ II.

Postępowania przed Prezydentem Komisji Mieszanej w sprawach ochrony mniejszości.

Artykuł 38.

Prezydent zobowiązany jest zająć stanowisko wobec każdego podania, dotyczącego ochrony mniejszości, zagwarantowanej Konwencją z dn. 15 maja 1922 i swe stanowisko przedstawić i uzasadnić w sprawozdaniu piśmiennem.

Artykuł 39.

Urząd dla spraw mniejszości dla polskiego Górnego Śląska i urząd dla spraw mniejszości dla niemieckiego Górnego Śląska zobowiązane są skierować ze swoimi uwagami piśmiennymi do Prezydenta wniesione do nich, stosownie do art. 150 Konwencji, podania o ile im się nie uda załatwić sprawy w sposób zadawalający wnoszącego podanie. To przekazanie nastąpić winno najdalej w 20 dni po wpłynięciu podania do urzędu dla spraw mniejszości.

Artykuł 40.

1. Prezydent donosi wnoszącym zażalenia na piśmie uwagi urzędu dla spraw mniejszości, aby mogli na nie piśmiennie odpowiedzieć. Replika i duplika odbywa się tylko wtenczas, gdy Prezydent to uzna za stosowne.

2. Po wymianie pism zarządza Prezydent, jeżeli to uważa za potrzebne, rozprawę ustną. Rozprawa ustna nie jest jawna. Przy rozprawie ustnej lub w związku z nią może Prezydent zażądać od urzędu dla spraw mniejszości i od wnoszącego zażalenie piśmiennych oświadczeń co do przez niego określonych punktów. Prezydent może zaważać na ustną rozprawę świadków i rzeczoznawców.

Artykuł 41.

Reszta członków Komisji przyjmuje do wiadomości wszystkie akta i jest obecną przy rozprawie ustnej. Rozprawa ustna odbyć się może także wtenczas, gdy nie wszyscy czterej członkowie są obecni; obecnymi być jednak muszą przynajmniej jeden członek niemiecki i jeden polski.

Artykuł 42.

1. Prezydent będzie mógł zebrać wszelkie informacje, jakie mu się w danym wypadku wydają użyteczne i właściwe.

2. Prezydent przeprowadza na mocy własnego postanowienia, albo na wniosek stron lub członków Komisji, wszelkie dowody, jakie uważa za potrzebne. Prezydent może zarządzić ekspertyzy, terminy lokalne i przesłuchanie świadków.

Artykuł 43.

1. Po rozpatrzeniu sprawy i przyjęciu do wiadomości opinii reszty członków Komisji, zakomunikuje Prezydent urzędowi dla spraw mniejszości swój pogląd co do sposobu, w jaki sprawa może być załatwiona zgodnie z postanowieniami Konwencji.

2. Pogląd ten wskazać może załatwienie ostateczne, tymczasowe lub częściowe. Prezydent może również oświadczyć, że pogląd swój wyrazi dopiero po upływie pewnego terminu.

Artykuł 44.

1. Po otrzymaniu poglądu, Prezydenta przez urząd dla spraw mniejszości, przekazuje go tenże właściwej władzy administracyjnej.

2. W ciągu 20 dni zakomunikuje właściwa władza administracyjna urzędowi mniejszości o załatwieniu i o tem, czy i w jaki sposób uwzględniła w niem pogląd Prezydenta. Urząd dla spraw mniejszości zakomunikuje doniesienie to bezzwłocznie Prezydentowi i równocześnie osobom, które wniosły zażalenie, w jaki sposób właściwa władza administracyjna sprawę załatwiła.

Artykuł 45.

Jeżeli nadzwyczajne powody nie będą przemawiały przeciwko temu, zakomunikuje Prezydent swój pogląd także osobom, które wniosły zażalenia.

Artykuł 46.

Wnoszący zażalenia mogą się zwrócić do Rady Ligi Narodów, jeżeli ich załatwienie sprawy przez władzę administracyjną nie zadawalnia.

Artykuł 47.

Pogląd Prezydenta doręczony zostanie w wygotowaniu podpisanem przez Prezydenta i sekretarza generalnego.

Artykuł 48.

Następujące postanowienia części I będzie się odpowiednio stosowało: art. 9, 10, 12 — 17, 21, 22, 25—32, 37.

CZĘŚĆ III.

Postępowanie na podstawie artykułu 585-go Konwencji.

Artykuł 49.

Prezydent może każdego czasu zwrócić uwagę przedstawiciela odnośnego państwa na fakty, okoliczności i stosunki, które, według jego zdania, nie odpowiadają postanowieniom Konwencji (art. 585). W wypadkach tych stanowi Prezydent o formie i postępowaniu.

Postanowienie końcowe.

Artykuł 50.

1. Regulamin powyższy wchodzi w życie 15 dni po ogłoszeniu go w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i w Reichsgesetzblatt.

2. Na podstawie Konwencji z dn. 15 maja 1922 może Komisja regulamin powyższy zmienić lub uzupełnić.

Katowice, dnia 5 grudnia 1922.

Za Komisję Mieszana,
dla Górnego Śląska:

Prezydent: *Calonder*

Minister Spraw Zagranicznych:

Al. Skrzyński

bagażu i towarów oraz ustalania taryf przewozowych na kolejach polskich (Dz. P. P. P. № 14, poz. 152) oraz art. 438 polsko-niemieckiej konwencji górnośląskiej (Dz. U. R. P. z r. 1922 № 44, poz. 371) i w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu zarządza się co następuje:

§ 1. Komunikacja polskiej części Śląska Górnego z resztą Polski.

TYMCZASOWA TARYFA KOLEJOWA

na przewóz osób, bagażu, przesyłek nadzwyczajnych, zwłok i zwierząt żywych w komunikacji pomiędzy stacjami polskiej części Śląska Górnego a stacjami kolei polskich, leżących poza Śląskiem Górnym (włączając w to stacje należących do Polski, jak również zarządzanych przez Polskę, kolei obszaru W. M. Gdańska), o ile w komunikacji tej nie uczestniczą linje węzła Bytomskiego.

I. Zakres działania¹⁾.

Przewóz osób, psów, bagażu, przesyłek nadzwyczajnych, czasopism, broszur i książek oraz zwłok²⁾, towarów i zwierząt żywych w bezpośredniej komunikacji między stacjami polskiej części Śląska Górnego a stacjami polskich kolei państwowych, leżących poza Śląskiem Górnym (włączając w to stacje należących do Polski, jak również zarządzanych przez Polskę kolei obszaru W. M. Gdańska), o ile w komunikacji tej nie uczestniczą linje węzła Bytomskiego, odbywa się przez stacje przejściowe (punkty styczne, taryfowe punkty rozdzielcze):

- a) Herby Polskie tylko od i do stacji górnośląskich, położonych na północ od węzła Bytomskiego;
- b) Dziedzice, Mysłowice, Oświęcim i Sosnowiec Warszawski tylko od i do stacji górnośląskich, położonych na południe od węzła Bytomskiego.

II. Przepisy taryfowe i regulaminowe.

A. Komunikacja osobowo-bagażowa.

1. Do bezpośredniego przewozu osób, psów, bagażu, przesyłek nadzwyczajnych, czasopism, broszur i książek stosuje się:

- a) na linjach polskiej części Śląska Górnego — „Przepisy taryfowe i wykazy odległości kilometrycznych dla ruchu osobowego i bagażowego między stacjami polskiej Dyrekcji